

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2004. 09.30-i ülésére

Tárgy: Zsida városrész helyzete

I.

Általános adatok

Zsida városrész 1950. óta tartozik Szentgotthárdhoz. A településrész Szentgotthárd központi részéhez közel, igen szép természeti környezetben fekszik.

Zsida egy úton érhető el Szentgotthárdról. A Zsida patakot két oldalról határoló dombokra épült a település. Déli irányból erdők zárják le, így a településrésznek átmenő forgalma nincsen, jellemzője a csend és nyugalom. Valószínűleg nem véletlen, hogy telkei, ingatlanai a leginkább keresettek ma Szentgotthárdon.

Zsidahegy a Zsida feletti dombtetőn, erdőktől körülölelten, főbb közlekedési úttól is távol, gyönyörű természeti környezetben található.

Zsidával az erdőn keresztül vezető erdei út köti össze.

Rendkívül összetartó közösség lakja úgy a zsidai, mint a zsidahegyi településrészt.

Zsidahegy nevénél, történelménél és fekvésénél fogva is kötődik Zsidához, ugyanakkor helyzete rendkívül sajátos, hiszen ezeken túlmenően más funkcionális kapcsolata Zsidával nincsen. Önkormányzatunk egy településrészi önkormányzatként kezeli őket, ugyanakkor ha feltárjuk az érdekviszonyokat teljes részletességgel, láthatjuk, hogy azok Zsida városrészétől épp annyira elkülönültek, mint bármely egyéb településrészi önkormányzatéi, így akár a nyolcadik önálló részönkormányzatunk is lehetne Zsidahegy.

A szokásos statisztikai adatokból a következő kép rajzolódik ki a városrészeiről:

Lakóinak száma 479 (ebből Zsidahegyen 97-en laknak). A lakóházak száma 128 (Zsidahegyen ebből 34). Egyedül élő Zsidán 17, Zsidahegyen 6; két fős háztartás 28. (Zsidahegyen 9.)

Rendszeres gyermekvédelmi támogatást 18-an, aktív korúak rendszeres szociális segélyét 4-en, felnőtt átmeneti segélyt 26, gyermekes család átmeneti segélyét 16, rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 1 esetben vettek igénybe 2003-ban.

Közlekedési támogatást 8 fő kapott, közcélú foglalkoztatásban 4 fő részesült, közgyógyellátást 18 esetben, temetési segélyt 7 esetben adtunk.

Szabálysértési eljárás miatt Zsidáról 1 feljelentő és 1 elkövető került a hatóságunk elé. 4 esetben szabtuk ki helyszínbírságot.

Egy-két kicsi vállalkozástól eltekintve egyik településrész sem rendelkezik önálló iparral.

A lakosság 47 %-a áll munkaviszonyban, közülük a részönkormányzat becslése szerint 158 fő Szentgotthárdon, 4 fő a településrészen, 3 fő más településen kap munkát.

Helyben mezőgazdaságból senki nem él meg, idegenforgalomból is csak egy vállalkozás él.

Lovat 3 helyen, tehenet 4-en, sertést 24-en, tyúkot és nyulat 30 helyen gondoznak.

A becslések szerint a lakosság 18 %-a csak a nyugdíjas, tehát az sem állítható, hogy előregedő városrész volna.

A vállalkozók száma csak 1,2 % a részönkormányzat becslése alapján. A településrészek lakók közül 11 rendelkezik felsőfokú képzettséggel, ami több városrészhez képest alacsonyabbnak tűnik.

Közintézmények Zsidán található (klub és könyvtár), van labdarúgópálya, futballcsapat, önkéntes tűzoltó egyesület és vöröskereszt helyi szervezete.

Működik Zsidán élelmiszerbolt és italbolt is, tehát a felmerülő szükségleteket alapszinten ki is tudják elégíteni.

A településrész összességében közepes szinten ellátott közművekkel. Legjobban kiépült a víz- és gázhálózat 92-98 %-ban.

A portalanított utak aránya 60-70 %-os, a szennyvízhálózat teljesen hiányzik, de az elnyert pályázati pénzekből a kiépítés 2005-ben megtörténik.

Zsidahegyen a helyzet a fentiekénél rosszabb, hiszen ezen a részen sem közintézmény nem található, sem a közösségi élet számára nem biztosítottak a feltételek (még egy terem sincs, ahová a zsidahegyiek összejöhetnének). Zsidahegyen nincsen sportpálya, nincsenek egyesületek. A kábeltelevízió teljesen kiépítetlen. Társadalmi szervezetek nincsenek, még egy bolt vagy italbolt sem üzemel.

II.

Ismételten végeztünk kérdőívvel felmérést, a kiosztott ívek nagy részét kitöltve visszakaptuk.

A kérdőívre adott válaszok szerint Zsidán-Zsidahegyen mind a képviselő-testülettel, mind a részönkormányzattal, mind a polgármesteri hivattal inkább elégedettek mint nincsenek megelégedve. (Az „elégedett” és „kis részben elégedett” válaszok aránya 23-26 a 35- ből)

A részönkormányzat vezetőjével a 34 válaszoló közül 28 mondta, hogy „elégedett” és „kis részben elégedett”).

A legtöbben a csatornázást (23) várják az önkormányzattól, Zsidahegyen a kábeltévét (8), útfelújítást és járdaépítést (24). A többi felvetés 1-2

válaszadótól származik. Ezek: Zsidahegyen a közösségi helyiség visszaszerzését (1), nyilvános telefon visszakapcsolását (1), szelektív hulladékgyűjtők kihelyezését Zsidahegyre (2), élelmiszerboltot (1).

Ezen túlmenően merült fel a buszmegállók rendbetétele, közvilágítás javítása, buszjárat átszervezése, emlékmű felújítása, szórakozási lehetőség a fiataloknak.

A válaszadók nincsenek megelégedve a klub szolgáltatásaival (23 válaszoló a 33-ból). 26 válaszolóból 13 mondta, hogy a kereskedelmi ellátottsággal a városrészben elégedett.

19-en írták, hogy elégedettek a városrészi programokkal. A programok szervezésébe 30 válaszolóból 19 válaszolt úgy, hogy szívesen bekapcsolódna.

A zsidai válaszolók többsége a szép természeti környezetre a legbüszkébb, illetve említették a közösségi összefogást, illetve az ebből eredő eredményeket.

Legelégedetlenebbek az utakkal (10), a szennyvízkezeléssel (4), a szagokkal (2), a lakosság egy részével (2), a nem megfelelő ebtartással, a nem megfelelő gyermektámogatással, az önkormányzat nem megfelelő lakossági kommunikációjával, a kereskedelmi ellátottsággal.

Arra a kérdésre, hogy mi valósítható meg Zsidán lakossági összefogással, a legtöbben (5-5) azt válaszolták, hogy „semmi nem valósítható meg”, illetve „minden megvalósítható.”

Ezen túlmenően csak 1-1 válaszoló említett ötleteket: zsidahegyi közösségi épület visszaszerzése, közterület rendezése, erdei utak rendbetétele, gyermekprogramok szervezése merült fel.

Zsidát a legjobb településrésznek 1 fő, átlagnál jobbnak 8, átlagosnak 17, átlagon alulinak 3, a legelmaradottabbnak 4 fő jelölte meg.

III.

Külső környezet-belső adottságok (lehetőségek-veszélyek; erősségek-gyengeségek)

Külső környezet:

- **Lehetőségek:** a szép fekvés és a természet vonzó az idegenforgalom számára; közelség a központhoz; működnek intézmények a zsidai részen, betelepülőket vonz; működő társadalmi szervezetek a zsidai részen.
- **Veszélyek:** idegenforgalomnak kicsi a befogadóképessége (kevés kiadó szoba, nincs étterem, nem a turistaforgalomra méretezett a kereskedelmi egység (Zsidahegyen ez is teljesen hiányzik). Nincs teljeskörű infrastruktúra; az átlagnál több idegen betelepülő; nincs kellő számú építési telek; a telkek iránti nagyobb érdeklődés miatt a helyi fiatalok

sem találnak területet, illetve magasabbak a telekárak; a településrész bővülésére kevés a lehetőség.

Belső adottságok:

- Erősségek: Zsida és Zsidahegy szerkezeténél fogva is összetartó közösség van Zsidán is Zsidahegyen is; a természeti adottságok megélhetési lehetőséget nyújtanak az ott élőknek; Zsidán viszonylag jól kiépített infrastruktúra, viszonylag jó a körösszetétel, viszonylag kicsi a munkanélküliség.
- Gyengeségek: különösen elmaradott Zsidahegy, emiatt érezhető ellentét a településrészen belül; a településrész nem tud egységes társadalmi közösséget alkotni; Zsidahegy kevésbé részesül az önkormányzati lehetőségekből; kevesen foglalkoznak az idegenforgalommal; turistautak, programok, tájékoztatások hiánya; a településrészt jellemző tradíciók nincsenek, zsidai jellegzetességekről nem lehet tudni; mára kielégíthetetlenek a telekigények.

IV.

Teendők, feladatok

Zsida és Zsidahegy fekvésénél fogva egyrésztől frekventált rész Szentgotthárdon, mint nyugodt lakóövezet; másrészt eddig ki nem használt idegenforgalmi célpont a természetet kedvelő turistáknak.

E célok érdekében mielőbb be kell fejezni az új infrastruktúra kiépítését: csatornázást Zsidán és Zsidahegyen, kábeltévé kiépítését Zsidahegyen, utak és járdák felújítását, illetve építését az egész településrészen. Mivel a természeti környezet gyönyörű, érdemes lenne ennek minél erőteljesebb népszerűsítése- majd erre a településrészen is sokan ráépíthetnének vállalkozásokat (eleinte szoba kiadást, később vendéglátást).

Újabb turistautakat kellene/lehetne kijelölni, a meglévők felújítására figyelmet kellene szentelni. Vonzóvá kellene tenni a kerékpáros turisták számára is. A Brenner János emlékére kialakulóban lévő vallási turizmus kiaknázására szintén elsősorban Zsidán volna lehetőség.

Kihasználva a településrész nagy népszerűségét, családi ház építésére alkalmas területeket kellene találni.

Az ún. „Oncsa-házak”, illetve néhány még régi formájában megőrzött parasztház az évtizedekkel ezelőtti Zsida megmaradt emlékei. Megőrzésükről, helyi védettséükről tovább is gondoskodni kell.

V.

Tisztelt Képviselő-testület!

Zsida helyzetének áttekintésével városrészeink vizsgálatának végére értünk. A város életében ilyen mélységű célzott vizsgálat még nem volt, ilyen szempontból a városrészek lakók véleményét még soha senki nem kérdezte és főképp: senki nem akart a problémákra megoldást keresni.

A Képviselő-testület a hét hónap alatt hónapról hónapra bővítve a kört egy településrészi cselekvési programot fogadott el, így annak megvalósítását is folyamatosan kell figyelemmel kísérnie. Álláspontom szerint a városrészek helyzetét ciklusonként egyszer ilyen mélységig kellene áttekinteni, a ciklusonként elfogadott cselekvési program végrehajtását pedig évenként egyszer át kellene tekinteni testületi szinten.

Településrészeink jövőbeni lehetőségei meglehetősen jól körvonalazhatók: Szentgotthárd szerkezeténél fogva a látványos nagy ipari, kereskedelmi beruházások nem a településrészeken, hanem a központi területen fognak realizálódni. A városrészek mint lakóövezetek funkcionálnak, ehhez kell megteremteni és megtartani az infrastruktúrát, valamint az ott élők életét teljesebbé tevő intézményeket kell az eddiginél sokkal jobban működtetni.

Egyedül az idegenforgalom az, ami mindenütt a jövő nagy lehetősége. Persze addig, amíg az idegenforgalmat szavakban mindenki a város nagy kitörési lehetőségének tartja, a valóságban viszont még egy olyan személy, vagy intézmény sincsen, aki/amely az idegenforgalom gazdája és felelőse volna Szentgotthárdon, addig minden csak szlogen marad. A megoldás túlmutat a városrészek helyzetén és lehetőségein, és máskor, egy másik előterjesztésnek kell, hogy a témája legyen.

Határozati javaslat:

- 1.) Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Zsida városrész helyzetéről szóló előterjesztést elfogadja.
- 2.) Zsidán és Zsidahegyen az elnyert pályázati pénzből a hiányzó csatornázást Szentgotthárd Önkormányzata 2005. folyamán megoldja. A zsidahegyi kábeltelevízió kiépítéséhez szükséges erőforrások előteremtését támogatja. A csatornázást követően az úthálózat rendbetételéhez anyagi eszközöket kíván teremteni.
- 3.) Meg kell vizsgálni további beépíthető területek kialakítását Zsidán is, Zsidahegyen is.
- 4.) A városrészt körülvevő területeken turistautakat kell kialakítani, az idegenforgalmi cselekvési programban a településrészszel számolni kell.

- 5.) Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete ciklusonként megvizsgálja a településrészek helyzetét, az elfogadott határozatok végrehajtását folyamatosan figyelemmel kíséri és a végrehajtás helyzetéről évente egyszer külön napirendben kér beszámolót.

Határidő: 2.) pont : folyamatos,

3.) , 4.) pont: 2004. decemberi ülés

5.) pont: minden év júniusi ülés

Felelős: 2.) pont: Dékány István Városi TV. KHT. ügyvezető igazgató,
Fekete Tamás irodavezető

3.) pont: Fekete Tamás irodavezető

4.) pont: Viniczay Tibor polgármester,
Fekete Tamás irodavezető

5.) pont: Viniczay Tibor polgármester,
Dr.Dancsecs Zsolt jegyző

Szentgotthárd, 2004. szeptember 20.

Dr.Dancsecs Zsolt
jegyző